

Le Saut des Barrières

Een Poppenspe(e)lmuseum pamflet over een spel in de ‘nette’ kamer, een *Jeu de Salon!* Het gezelschapsspel *Le Saut des Barrières par le Célèbre Polichinelle* is in het midden van de negentiende eeuw door ‘Jannin’ te Parijs uitgegeven. Wij maakten er een *reprint* (herdruk) van. Het spel is in onze *Poppenspe(e)lmuseumwinkel* verkrijgbaar.

De hindernisloop door de beroemde *Polichinelle* (spreek uit: poliesjiene) en zijn troep wordt gespeeld met een spelbord, een dobbelsteen en zes figuren. Het formaat van het zelf uit te knippen spel is 43 x 59 cm. Het hierop afgebeelde spelbord is 32 x 32 cm. De kleurige figuurtjes zijn 10 cm hoog. Zij hebben een voor- en achterkant en moeten dubbelgeklapt worden, waardoor ze kunnen blijven staan.

Spelregels

Op de achterkant van het spel bevinden zich de spelregels. De oorspronkelijke Franse tekst is integraal weergegeven. De Nederlandse tekst wijkt enigszins af en beschrijft ook een spelvariant. De figuren die in het spel optreden, hebben namen uit het zestiende-eeuwse Italiaanse improvisatietoneel, de *commedia dell’arte*. Diverse personages uit dit volkstheater hebben een plaats gekregen in het poppentheater. De namen van deze figuren zijn ons dan ook bekend: we komen ze tegen in het oud-Franse poppentheater uit de negentiende eeuw. Naast *Polichinelle* treden op *Colombine*, mevrouw *Polichinelle*, *Pierrot* (spreek uit: pjerro), *Pierrette* en *Arlequin* (spreek uit: arlekien).

Opwindend spel

Le Saut des Barrières is een leuk, opwindend spel doordat de sprongen van de zes deelnemers de meest onverwachte kansen opleveren. Op het spelbord bevinden zich zes banen, waarop de nummers 1 tot en met 6 in willekeurige volgorde zijn aangegeven, en twee cirkels.

Pot

Alvorens te gaan spelen, maken de spelers met elkaar een pot. De inzet kan zijn snoep, krenten, geld of iets dergelijks. De totale inzet is de prijs voor de winnaar. Winnaar van het spel is degene die het eerst bij de binnenste cirkel aankomt. Om daar te arriveren moet je aan het begin van de baan, vanuit de buitenste cirkel, vertrekken.

Ogen

Het aantal ogen dat *Polichinelle* – de *spelleider* – met zijn dobbelsteen gooit, geeft het tempo aan waarin de acteurs mogen ‘lopen’. Het verrassende van dit spel is dat de speler die het meest achter ligt, toch nog winnaar kan worden.

De spelers gooien om de beurt eenmaal met de dobbelsteen. Het geworpen aantal ogen bepaalt welke figuur zij krijgen (zie de cijfers onder de voeten van de figuurtjes). Wie één oog gooit, is dus *Polichinelle*!

□ **B**eginnen

Werpt iemand een aantal ogen dat reeds aan bod gekomen is, dan moet hij de *dobbelsteen* doorgeven aan de volgende speler. Zijn vijf deelnemers voorzien van een poppetje, dan dient de zesde genoegen te nemen met de overgebleven *acteur* of *actrice*. De figuurtjes worden vervolgens op de buitenste cirkel, vóór het nummer dat overeenkomt met hun voetnummer, neergezet. Het spel kan beginnen!

Directeur

Polichinelle – *directeur* van de troep – leidt het spel. Hij werpt steeds de dobbelsteen en kondigt het door hem gegooid aantal ogen af. De spelers die dat getal in het lege hokje vóór hun poppetje hebben, zetten hun personage op die plaats.

Let op! Je mag *niet* over een nummer heen springen. Wie deze spelregel overtreedt, mag voor straf niet meer meedoen en ... is zijn inzet kwijt!

Een variatie op de spelregels: iedere speler heeft minimaal twintig *fiches*. Als Polichinelle een nummer gooit dat niet overeenkomt met het cijfer in het lege vakje vóór een figuurtje, dan moeten de desbetreffende spelers een fiche in de *pot* doen. Degene die het eerst bij de midden-cirkel is, krijgt de pot.

□ **Z**elf eens proberen?

Wij stellen u graag in de gelegenheid ook eens een 'Polichinelle' te zijn. Een uitvergroete versie van het spel is in het *Poppenspe(e)lmuseum* aanwezig. Verzamel een aantal personen om u heen en 'Chaque joueur représente un de ces personnages'.

□ **P**oppenspe(e)linformatiecentrum

Bent u nieuwsgierig naar Arlequin, Pierrot, Polichinelle, Colombine, Jan Klaassen, Katrijn en de diverse poppenspeltechnieken? Werken over deze onderwerpen zijn te raadplegen in onze bibliotheek. Wilt u meer weten over *Le Saut des Barrières par le Célèbre Polichinelle*? Bezoek dan eens ons museum te Vorchten. In de *Poppenspe(e)lmuseumwinkel* verkopen wij zeer fraaie briefkaarten en gezelschapsspelen, zoals *Jan z'n ganzenbord*, een *Poppenspe(e)lkwartetspel* en nog heel veel meer.

Heeft u de 'Hindernisloop door de beroemde Polichinelle en zijn troep' aangeschaft? Ga er thuis maar voor zitten: 'Knip het spelbord en de poppetjes uit. Plak voor- en achterkant van de bovenlijven van de figuurtjes tegen elkaar. Buig het voetstuk van de figuurtjes iets uiteen. Lees goed de spelregels. Zorg voor een leuke inzet. Werp de dobbelsteen. Veel plezier en ... applaus!'

Wilt u geïnformeerd worden over het (volks)poppenspel en aanverwante kunsten? Raadpleeg het *poppentheater-abc* op onze websites www.poppenspelmuseum.nl en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl.

□ Afbeelding van: 'Le Saut des Barrières par le Célèbre Polichinelle'. Uitg.: Jannin, Parijs (185-?). Poppenspe(e)lmuseum/Oostelijk Kunstbedrijf, Vorchten (1990). Reprint nr.: 90 060.

Poppenspe(e)lmuseum®

Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 63 13 29 Fax.: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs www.poppenspel.info
www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl info@poppenspelmuseum.nl